

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 40C/104/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1412214125
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Kubiš
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2015:1412214125.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV samosudcom JUDr. Michalom Kubišom v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, o náhradu majetkovej škody vo výške 175,- eur a nemajetkovej ujmy vo výške 995,76 eura, takto

rozhodol:

Súd konanie o návrhu žalobcu na prerušenie konania do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti žalobcu vo veci namietaného porušenia práva na zákonného sudcu a práva na neustranný súd **z a s t a v u j e .**

Súd návrh žalobcu na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania o prejudiciálnych otázkach, ktoré navrhla predložiť Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR Súdnemu dvoru EÚ v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7C/6/2010 **z a m i e t a .**

Súd žalobu **z a m i e t a .**

Súd žalovanému náhradu trov konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou domáhal od žalovaného náhrady majetkovej škody vo výške 175,- eur a nemajetkovej ujmy vo výške 995,76 eura, ktorá mu mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom tunajšieho súdu v exekučnom konaní.

Na odôvodnenie žaloby uviedol, že ako oprávnený v exekučnom konaní navrhol súdnemu exekútorovi vykonať exekúciu na vymoženie svojej pohľadávky voči povinnému - Z. Š. - dlžníkovi zo zmluvy o úvere. Súdny exekútor požiadal Okresný súd Bratislava IV (ďalej len "exekučný súd") o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorý ho vykonaním exekúcie aj poveril. Ďalej uviedol, že pre obavy o právny a faktický osud pohľadávky nútene vymáhanej súdnym exekútorom podal návrh na zmenu exekútora, pričom povinnosťou exekučného súdu bolo rozhodnúť o návrhu na zmenu exekútora do 30 dní od jeho doručenia exekučnému súdu, čo sa však nestalo. K rozhodnutiu o zmene súdneho exekútora tak došlo po uplynutí zákonom stanovenej doby, pričom uvedeným nesprávnym úradným postupom exekučného súdu mala byť žalobcovi spôsobená majetková škoda a nemajetková ujma. Majetková škoda predstavuje náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s činnosťou žalobcu vo veci správy a vymáhania pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením návrhu na zmenu súdneho exekútora a rozhodnutím o ňom, pričom žalobca v tomto období vynaložil na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému sumu 70,- eur, na udržiavanie a

správu informačného systému sumu 40,- eur, na administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom sumu 50,- eur a na administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde sumu 15,- eur. Náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch si žalobca uplatnil ako spravodlivú satisfakciu za porušenie jeho základných práv, pretože samotné konštatovanie ich porušenia nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Uviedol, že nesprávny úradný postup exekučného súdu je dôsledkom jeho nesústreďenej činnosti takej intenzity, ktorá má za následok zbytočné prieťahy v konaní spojené so zásahom do výkonu majetkových práv žalobcu. Poukázal na to, že neexistencia akéhokoľvek účinného vnútroštátneho prostriedku nápravy spôsobilého reštituovať vzniknutú situáciu, resp. vyvolaný zásah do zákonných nárokov a základných práv žalobcu v spojení s absolútnou nemožnosťou vrátenia strateného času vyvolala u žalobcu, resp. u členov riadiacich orgánov spoločnosti, ako aj u jej majiteľov pocity frustrácie, úzkosti, nespravodlivosti, neistoty a nedôvery v právo a rovnosť v spoločnosti. Zbytočné časové omeškanie v rozhodovaní exekučného súdu spôsobilo v súvislosti s vymáhanou pohľadávkou a jej príslušenstvom zánik ďalších plánovaných podnikateľských aktivít žalobcu, ako aj zánik už vytvorených podnikateľských plánov. Vyvolaná strata zisku z realizovaného obchodu spôsobila hospodársku stratu na strane žalobcu, ale aj na strane jeho majiteľov. Uviedol tiež, že nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy žalobcu a spôsobila neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať. Žalobca si uplatnil ako primeranú náhradu nemajetkovej ujmy za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, porušenie jeho práv, stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, stratu dôvery v právo a v spravodlivé riešenie veci a vyvolanie rizík ohrozujúcich konečné vymoženie pohľadávky, sumu 995,76 eura, ktorú vyčíslil ako alikvotný pomer 55,32 eura za každý mesiac omeškania v činnosti exekučného súdu na základe aplikácie doktríny ústavného súdu, podľa ktorej ak ide o zbytočné prieťahy v konaní je spravodlivé, aby sa na každý rok poznačený prieťahmi uplatnila satisfakcia vo výške 20.000,- Sk, t.j. cca 663,88 eura.

Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Poukázal na to, že v všeobecný súd v konaní o náhradu škody nie je oprávnený posudzovať prieťahy v konaní súdu, toto právo má iba predseda súdu alebo Ústavný súd SR. Uviedol tiež, že žalovaný nárok bol na súde uplatnený predčasne, keďže neuplynulo 6 mesiacov od prijatia žiadosti žalobcu o predbežné prerokovanie jeho nároku na náhradu škody. Pokiaľ ide o namietanú lehotu 30 dní uviedol, že samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty neznamená automaticky prieťahy v konaní. S poukazom na ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. uviedol, že žalobca nepreukázal, že by podal sťažnosť na prieťahy, resp. žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti, že by existovalo právoplatné rozhodnutie vydané v disciplinárnom konaní, ktorým by sa konštatovalo, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prieťahy v súdnom konaní, že by existovalo právoplatné rozhodnutie ESLP, ktorým by sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov alebo právoplatné rozhodnutie Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti, ktorým by ústavný súd konštatoval porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Nie je tak preukázaný nesprávny úradný postup súdu spočívajúci v existencii prieťahov. Čo sa týka samotnej majetkovej škody a nemajetkovej ujmy uviedol, že žalobca nepreukázal vznik ani výšku materiálnej škody, nepreukázal vznik nemajetkovej ujmy a ani to, že by sa mala poskytovať jej náhrada v peniazoch. Poukázal tiež na aspekt dobrých mravov, keď žalobca je vnímaný ako spoločnosť využívajúca neprijateľné podmienky, zneužívajúc slabé finančné a právne vedomie nízkopríjmových osôb. Pokiaľ si žalobca uplatňuje nárok na náhradu škody voči štátu, ktorá mu mala vzniknúť práve pri jeho spornej a negatívne vnímanej podnikateľskej aktivite, takýto postup možno považovať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Napokon poukázal na absenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a uplatnenou majetkovou škodou a nemajetkovou ujmu.

Súd nariadil na prejednanie veci samej pojednávanie na deň 27.02.2015, na ktoré sa však napriek riadnemu predvolaniu žalobcu, jeho právny zástupca ani žalovaný nedostavili. Žalovaný ospravedlnil svoju neúčasť podaním doručeným súdu elektronickou poštou dňa 19.02.2015 s tým, že o odročenie pojednávania nežiadal. Právny zástupca žalobcu podaním doručeným súdu elektronickou poštou dňa 19.02.2015 požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu podaného návrhu na prerušenie konania do rozhodnutia Súdneho dvora EÚ o prejudiciálnych otázkach, ktoré navrhol predložiť žalovaný v 1. rade - Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR v konaní o náhradu škody pre porušenie práva EÚ prebiehajúcim na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7C/6/2010. Zároveň požiadal

o zrušenie nariadeného pojednávania z dôvodu objektívneho porušenia zásady nestrannosti súdu a sudcu. Zopakoval dôvody uvádzané v žalobe, podľa ktorých sú vylúčení všetci sudcovia tunajšieho súdu. Ďalej uviedol, že mu bolo doručené uznesenie krajského súdu o tom, že sudcovia tunajšieho súdu nie sú vylúčení z pojednávania veci, avšak s týmto rozhodnutím nesúhlasí, preto podal na Ústavný súd SR ústavnú sťažnosť vo veci namietaného porušenia práva na zákonného sudcu a práva na nestranný súd. Navrhol konanie prerušiť až do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o tejto jeho ústavnej sťažnosti. Ďalším podaním doručeným súdu elektronickou poštou rovnako dňa 19.02.2015 žalobca navrhol konanie prerušiť podľa § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. do právoplatného skončenia konania o prejudiciálnych otázkach, ktoré navrhla predložiť Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR Súdnemu dvoru EÚ v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7C/6/2010, predmetom ktorého je náhrada škody pre porušenie práva Európskej únie, ktorého sa mal dopustiť Okresný súd Prešov v exekučnom konaní vedenom proti žalobkyni na základe neprijateľnej rozhodcovskej doložky, v ktorom sa vymohlo plnenie na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, ako aj v rozpore so zákonmi schválenými z dôvodu transpozície smerníc EÚ zameranými na ochranu spotrebiteľa na finančnom trhu. Poukázal na to, že v uvedenom konaní vystupujú na strane žalovaných v 1. rade Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR a v 2. rade POHOTOVOSTĚ, s.r.o.. Uviedol tiež, že Okresný súd Prešov v danom konaní rozhodol o prerušení konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. do rozhodnutia Súdneho dvora EÚ o prejudiciálnych otázkach (ktoré žalobca v návrhu na prerušenie konania od citoval). Mal za to, že zodpovedanie predmetných prejudiciálnych otázok má pre ďalší priebeh a rozhodnutie v konaní zásadný význam.

K tomu súd uvádza, že o námietke zaujatosti Krajský súd v Bratislave už právoplatne rozhodol a rovnako už bolo právoplatne rozhodnuté aj o identickom návrhu žalobcu na prerušenie konania do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti žalobcu vo veci namietaného porušenia práva na zákonného sudcu a práva na nestranný súd podaného z rovnakého dôvodu (uznesením tunajšieho súdu zo dňa 15.08.2014, č.k. 40C/104/2012-64 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 09.10.2014, č.k. 8Co/662/2014-99), a to tak, že uvedený návrh na prerušenie konania bol zamietnutý. Vzhľadom na uvedené, nakoľko nedošlo k žiadnej relevantnej zmene oproti predchádzajúcemu stavu, súd konanie o identickom návrhu žalobcu na prerušenie konania s poukazom na ustanovenie § 104 ods. 1 v spojení s § 159 ods. 3 O.s.p. a § 167 ods. 2 O.s.p. (za použitia analógie) pre prekážku veci právoplatne rozhodnutej zastavil (obdobne porov. uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 17.07.2013, sp. zn. 29 Cdo 1301/2013 uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Českej republiky č. 10/2013 pod č. 99). Čo sa týka ďalšieho návrhu žalobcu na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania o prejudiciálnych otázkach, ktoré navrhla predložiť Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR Súdnemu dvoru EÚ v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7C/6/2010, tento pre nesplnenie zákonných predpokladov na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. súd zamietol. Zodpovedanie predmetných prejudiciálnych otázok v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7C/6/2010 (ktorého existenciu, predloženie prejudiciálnych otázok a ani ich skutočné znenie žalobca mimochodom žiadnym spôsobom nepreukázal, hoci tak mohol jednoducho urobiť tým, že by predložil tunajšiemu súdu uznesenie Okresného súdu Prešov, ktorým tento súd konanie prerušil) nemá žiadny význam pre rozhodnutie súdu v pojednávanej veci, nakoľko žiadna z prejudiciálnych otázok, ktoré mali byť predložené Súdnemu dvoru EÚ zo strany Okresného súdu Prešov, nemá akúkoľvek vecnú súvislosť s predmetom konania v posudzovanej veci. Konanie vedené na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7C/6/2010 má odlišných účastníkov (na strane žalobcu) a celkom odlišný skutkový základ žalovaného nároku. V pojednávanej veci sa totiž rieši otázka zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom tunajšieho súdu v exekučnom konaní, ktorý nemal dodržať zákonnú lehotu na rozhodnutie o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Zodpovedanie označených prejudiciálnych otázok Súdnym dvorom EÚ je tak bez akéhokoľvek významu na posudzovanú vec. Navyše v pojednávanej veci nebol preukázaný samotný vecný základ žalovaného nároku (čo viedlo k zamietnutiu žaloby ako takej, ako bude vysvetlené nižšie), a preto prerušenie konania (z akéhokoľvek dôvodu) by postrádalo akýkoľvek racionálny základ. Z uvedeného dôvodu preto súd tento návrh žalobcu na prerušenie konania ako nedôvodný zamietol.

Vzhľadom na nedôvodnosť obidvoch návrhov žalobcu na prerušenie konania (v súvislosti s ktorými žalobca požiadal o odročenie pojednávania) mal súd zároveň za to, že žalobca nepožiadaval z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania, a preto vec za splnenia podmienok podľa § 101 ods. 2 O.s.p. prejednal v neprítomnosti účastníkov ako aj právneho zástupcu žalobcu.

Súd vykonal vo veci dokazovanie a zistil nasledovný skutkový stav:

Žalobca ako oprávnený subjekt podal na Exekútorskom úrade súdneho exekútora Mgr. Vladimíra Cipára so sídlom v Bratislave dňa 30.01.2006 návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie svojej pohľadávky voči povinnému - Z. Š. - dlžníkovi (v postavení spotrebiteľa) zo zmluvy o úvere. Súdny exekútor doručil tunajšiemu súdu ako exekučnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 03.02.2006, na základe čoho exekučný súd poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie. Dňa 06.10.2010 doručil žalobca ako oprávnený exekučnému súdu návrh na zmenu súdneho exekútora. Uznesením č.k. 37Er/862/2006-19 zo dňa 29.03.2012 exekučný súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju z dôvodu absolútnej neplatnosti exekučného titulu. Zároveň ako nedôvodný zamietol návrh oprávneného na zmenu súdneho exekútora. Proti uvedenému uzneseniu podal oprávnený odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie (uznesením č.k. 16CoE/71/2012-38 zo dňa 17.09.2012). Následne exekučný súd uznesením č.k. 37Er/862/2006-60 zo dňa 08.04.2013 vyhlásil exekúciu za neprípustnú z dôvodu absolútnej neplatnosti exekučného titulu. Proti uvedenému uzneseniu podal oprávnený odvolanie, ktoré Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd uznesením č.k. 21CoE/83/2013-84 zo dňa 28.01.2014 odmietol. Uznesením č.k. 37Er/862/2006-87 zo dňa 17.03.2014 exekučný súd exekúciu zastavil. Proti uvedenému uzneseniu podal oprávnený odvolanie, ktoré Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd uznesením č.k. 21CoE/83/2013-131 zo dňa 16.12.2014 potvrdil.

Uvedený skutkový stav mal súd za preukázaný z pripojeného exekučného spisu sp. zn. 37Er/862/2006.

Žalobca podaním zo dňa 13.06.2014 oznámil hromadne do všetkých konaní vedených na tunajšom súde v oddelení 40C, v ktorých vystupujú rovnakí účastníci a predmetom konania je náhrada majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v dôsledku nesprávneho úradného postupu exekučného súdu v exekučných konaniach, že do spisu tunajšieho súdu sp. zn. 11C/223/2012 založil znalecký posudok č. 1/2014 ohľadne stanovenia majetkovej škody, ktorého obsahom navrhol vykonať dokazovanie. K tomu súd uvádza, že v kancelárii 11C tunajšieho súdu zisťoval, či bol do predmetného spisu skutočne založený označený znalecký posudok, pričom bolo zistené, že žiadny znalecký posudok sa v spise sp. zn. 11C/223/2012 nenachádza. Preto súd ani nemohol vykonať dokazovanie uvedeným znaleckým posudkom, ktorý by mal mimochodom (ak by bola preukázaná jeho existencia) povahu listinného dôkazu (keďže si ho dal vypracovať žalobca ako účastník konania, a nie súd v súdnom konaní). V zmysle § 101 ods. 2 druhá veta za bodkočiarkou O.s.p. bol súd pritom povinný prihliadnuť iba na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy. Okrem toho súd poukazuje na to, že v zmysle § 120 ods. 1 O.s.p. iba súd rozhoduje o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka na vykonanie dokazovania, a to predovšetkým vtedy, ak navrhnutý dôkaz nepovažuje za významný pre svoje rozhodnutie. Práve označený dôkaz týkajúci sa výšky majetkovej škody by súd (ak by aj bola preukázaná jeho existencia) nepovažoval (z dôvodov uvedených nižšie) za významný pre rozhodnutie v prejednávanej veci, a preto jeho vykonanie by bolo (okrem iného) aj nadbytočné a nehospodárne.

Po právnej stránke súd vec posúdil nasledovne:

Podľa § 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 31.12.2012 (ďalej len "zákon č. 514/2003 Z.z.") štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 514/2003 Z.z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone

verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2013 štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2013 pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrovanie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 44 ods. 8 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom v rozhodnom čase (ďalej len "zákon č. 233/1995 Z.z.") oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Podľa § 44 ods. 9 zákona č. 233/1995 Z.z. súd v rozhodnutí o zmene exekútora podľa odseku 8 zároveň vykonaním exekúcie poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu postúpi spolu s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Trovy exekúcie pôvodného exekútora sa vypočítajú tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Žalobca sa v posudzovanej veci domáhal náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom tunajšieho súdu v exekučnom konaní, ktorý nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej 30-dňovej lehote.

V prvom rade čo sa týka námietky žalovaného ohľadne predčasnosti uplatnenia nároku žalobcu na súde z dôvodu, že ku dňu podania žaloby ešte neuplynula 6-mesačná lehota na predbežné prerokovanie žiadosti žalobcu o náhradu škody na príslušnom orgáne v zmysle § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., súd uvádza, že rozhodujúce bolo to, či táto lehota uplynula ku dňu rozhodovania súdu, a nie ku dňu podania žaloby. Keďže v čase rozhodovania súdu uvedená lehota už uplynula, nebola predmetná námietka žalovaného uplatnená dôvodne, a preto súd pristúpil k vecnému posúdeniu žalovaného nároku.

Základnými predpokladmi objektívnej zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom sú: a) nesprávny úradný postup, b) škoda (majetková, resp. nemajetková ujma), c) príčinná súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom.

Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že exekučný súd rozhodol o návrhu žalobcu ako oprávneného na zmenu súdneho exekútora dňa 29.03.2012, a to tak že tento návrh na zmenu súdneho exekútora ako nedôvodný zamietol, keď vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju. Návrh na zmenu súdneho exekútora bol exekučnému súdu doručený dňa 06.10.2010. Z čisto formálneho hľadiska teda exekučný súd rozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora po uplynutí zákonnej 30-dňovej lehoty v zmysle § 44 ods. 8 zákona č. 233/1995 Z.z., čím bol splnený prvý predpoklad pre vznik zodpovednosti štátu za škodu v podobe nesprávneho úradného postupu exekučného súdu nedodržaním zákonnej lehoty na rozhodnutie v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., na druhej strane však nemožno neprihliadnuť na to, že návrh na zmenu súdneho exekútora nebol dôvodný, keďže exekučný súd v konečnom dôsledku vyhlásil exekúciu za neprípustnú z dôvodu absolútnej neplatnosti exekučného titulu a zastavil ju.

Pokiaľ žalobca namietal existenciu prietáhov v konaní, k tomu súd uvádza, že žalobca nepreukázal, že v predmetnej veci došlo k sťažnostiam na prietahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý by prietahy v konaní konštatoval. Prietahy v konaní pritom nezistil ani tunajší súd. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že podľa aktuálne platného znenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. (účinného od 01.01.2013) pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Keďže však uvedené znenie nadobudlo účinnosť až 01.01.2013, nie je možné ho aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred jeho účinnosťou. Preto súd zastáva názor, že v posudzovanej veci môže (samostatne) posúdiť, či došlo k nesprávnemu úradnému postupu spočívajúcemu v prietahoch v konaní (rovnako či došlo k nesprávnemu úradnému postupu spočívajúcemu v nedodržaní zákonom stanovenej lehoty). V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že nedodržanie zákonom stanovenej lehoty neznamená automaticky prietahy v konaní, ako to konštatoval aj Ústavný súd SR v náleze zo dňa 10.07.2013, sp. zn. II. ÚS 520/2012, v ktorom (okrem iného) uviedol, že "...pojem "zbytočné prietahy" obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj pojem "v primeranej lehote" obsiahnutý v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a

aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu súdu alebo iného štátneho orgánu. Pri posúdení, či došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd na takéto lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle citovaného článku ústavy nemožno preto bez ďalšieho vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách (I. ÚS 86/02, IV. ÚS 440/2012)". V nadväznosti na uvedené preto súd prihliadol (okrem nedodržania zákonnej lehoty) aj na ostatné okolnosti danej veci, a to predovšetkým na značne rozsiahly počet exekučných konaní iniciovaných totožným žalobcom v postavení oprávneného subjektu, do ktorých žalobca hromadne podával návrhy na zmenu súdneho exekútora (čo je skutočnosť všeobecne známa), ako aj na nedôvodnosť samotného návrhu na zmenu súdneho exekútora, čo má zásadný vplyv na posúdenie celkovej dĺžky konania z pohľadu namietaných prieťahov. V tejto súvislosti súd opätovne dáva do pozornosti vyššie označený nález Ústavného súdu SR, v ktorom ústavný súd posudzoval sťažnosť rovnakého žalobcu na prieťahy v exekučnom konaní (v inej veci), pričom ani konanie trvajúce pred exekučným súdom 24 mesiacov nepovažoval za prieťahy v konaní. Ústavný súd v predmetnom rozhodnutí konštatoval, že "V posudzovanom prípade je významná, priam kľúčová, skutočnosť, že sťažovateľka pred okresným súdom iniciovala značne vysoký počet exekučných konaní (ide o stovky až tisíce exekučných konaní - návrhov v typovo obdobných veciach). Ústavný súd konštantne judikuje, že zaťaženosť súdov, nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, nie je dôvodom, ktorý by zbavoval súd, resp. štát zodpovednosti za zbytočné prieťahy v konaní. Prieťahy by mohli byť takto ospravedlniteľné len na krátky čas a len v tom prípade, že by sa prijali adekvátne opatrenia na riešenie situácie [napr. II. ÚS 48/96, I. ÚS 39/00, III. ÚS 425/2012, mutatis mutandis Buchholz proti Nemecku (rozhodnutie Komory, 6. máj 1981, č. 7759/77, § 51 a § 61); Zimmermann a Steiner proti Švajčiarsku (rozhodnutie Komory, 13. júl 1983, č. 8737/79, § 29, § 30), pozri aj KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. Praha: C.H. Beck, 2012, s. 710, 715. ISBN 978-80-7400-365-3]. Ústavný súd však konštatuje, že danú judikatúru vytvoril po vzore Európskeho súdu pre ľudské práva na ochranu práva na konanie bez zbytočných prieťahov v takpovediac nehromadných veciach. Nešlo teda (dosiaľ) o situácie, keď jeden navrhovateľ stovkami až tisíckami podaní prispel k zaťaženosti súdu, a týmto k dlhšej dobe rozhodovania, aj sám. Už spomenutá doktrína absencie možnosti liberácie z dôvodu zaťaženia aj naďalej plne platí, avšak v prípadoch relevantne odlišných od prerokovanej veci (porovnaj proces argumentácie nazývaný odlišenie, ang. distinguishing, v common law v KÜHN, Z., BOBEK, M., POLČÁK, R. a kol. Judikatura a právní argumentace. Praha : Auditorium, 2006, s. 22, s. 29. ISBN 80-903786-0-9). V prípadoch obdobných prerokovanej veci sa táto doktrína modifikuje do podoby reflektovanej v tomto rozhodnutí. Pre súčasný prípad a prípady obdobné, kde, ako už ústavný súd uviedol, jediná sťažovateľka iniciovala konanie v stovkách až tisíckach typovo obdobných veciach, je nevyhnutné vziať daný fakt do úvahy, a to smerom ku kritériám posudzovania prieťahov a v záujme ochrany práv a slobôd iných.

In concreto tak ústavný súd túto skutočnosť musel zohľadniť pri posudzovaní kritéria faktickej zložitosti veci/vecí (referenčným vzťahom na špecifiká prípadov nie je jedna vec sťažovateľky, ale jej typovo rovnaké veci pred konkrétnym súdom), o ktorej/ktorých súd koná, a kritéria správania sťažovateľky ako účastníčky súdneho konania. Povinnosť všeobecného súdu vysporiadať sa s veľkým množstvom podaní sťažovateľky ipso facto zvyšuje faktickú zložitnosť veci/vecí z dôvodov, ktoré vyplývajú zo správania sťažovateľky.

V takýchto prípadoch je možné z ústavného hľadiska akceptovať relatívne dlhšiu dobu trvania predmetných konaní. Ústavný súd konštatuje, že povinnosť okresného súdu vysporiadať sa so všetkými návrhmi sťažovateľky sa tak nevyhnutne dostáva do konkurencie s povinnosťou tohto súdu poskytnúť súdnu ochranu bez zbytočných prieťahov a v primeranej dobe aj ostatným účastníkom iných konaní, ktorí sa pred dotknutým súdom uchádzajú o súdnu ochranu. Obdobný právny názor už ústavný súd v minulosti prezentoval napríklad v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 64/97, keď pri hodnotení porušenia práva na konanie bez zbytočných prieťahov poukázal na to, že "[v] rovnakom čase na identickom súde sa právo na konanie bez zbytočných prieťahov zaručuje mnohým osobám, ktoré sa v početných konaniach obrátili na súd s požiadavkou na odstránenie svojej právnej neistoty". Aj s poukazom na uvedené závery ústavného súdu (s ktorými sa tunajší súd v plnom rozsahu stotožňuje) preto súd dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo k prieťahom v konaní.

V nadväznosti na uvedené možno teda uzavrieť, že v posudzovanej veci došlo k nesprávnemu úradnému postupu exekučného súdu spočívajúcemu v nedodržaní zákonnej lehoty na rozhodnutie o návrhu

na zmenu súdneho exekútora v zmysle § 44 ods. 8 zákona č. 233/1995 Z.z., čím bol splnený prvý predpoklad pre vznik zodpovednosti štátu za škodu, to sa však už nedá povedať o zvyšných dvoch. Žalobca v posudzovanej veci totiž nepreukázal vznik škody ani jej výšku a ani príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a tvrdenou škodou. Ako majetkovú škodu v paušálnej sume 175,- eur si žalobca uplatnil náhradu účelne vynaložených nákladov na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému (v sume 70,- eur), na udržiavanie a správu informačného systému (v sume 40,- eur), na administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom (v sume 50,- eur) a na administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde (v sume 15,- eur). Žalobca pritom v prípade majetkovej škody nešpecifikoval, či sa jedná o skutočnú škodu alebo ušlý zisk v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.. Na preukázanie majetkovej škody nepredložil žiadne relevantné dôkazy. Neuviedol ani spôsob výpočtu jednotlivých zložiek tejto paušálnej sumy. Paušálne sumy uvádzané žalobcom pritom nepredstavujú ani skutočnú škodu ani ušlý zisk. Jedná sa iba o jednostranné ničím nepodložené všeobecné tvrdenia žalobcu. Vychádzajúc z prejednávacej zásady ovládajúcej sporové konanie bolo pritom povinnosťou žalobcu preukázať svoje tvrdenia o vzniku konkrétnej škody. Pokiaľ tak neurobil neunesol v konaní dôkazné bremeno.

K žalobcom uplatnenej náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch súd uvádza, že uvedené právo vzniká iba v prípade, ak samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, a ak nie je možné túto ujmu uspokojiť inak. Aj tu platí povinnosť preukázania nemajetkovej ujmy, a to v podobe dopadu nesprávneho úradného postupu, jeho vplyvu a následkov na žalobcu v rôznych oblastiach pôsobenia. Žalobca tvrdil, že nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy a spôsobila neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať. Svoje tvrdenia však žalobca nijakým spôsobom nekonkretizoval a ani ničím nepreukázal. Rovnako nepreukázal, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením. Navyše súd poukazuje na to, že odvodzovať výšku nemajetkovej ujmy paušálne od nárokov priznávaných Ústavným súdom SR (ako to urobil žalobca) nie je možné, keď výška nemajetkovej ujmy v peniazoch sa v zmysle § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. určuje v každom individuálnom prípade s prihliadnutím najmä na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Výška nemajetkovej ujmy sa preto líši v závislosti od individuálnych daností každého jednotlivého prípadu a z toho dôvodu jej výšku nemožno paušalizovať. Aj v prípade uplatnenej nemajetkovej ujmy tak v plnom rozsahu platia závery súdu o neunesení dôkazného bremena žalobcu v konaní. Pokiaľ žalobca odôvodňoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pocitmi frustrácie, úzkosti, nespravodlivosti, neistoty a nedôvery v právo a rovnosť v spoločnosti vyvolaných u členov riadiacich orgánov spoločnosti, ktoré mali byť spôsobené neexistenciou akéhokoľvek účinného vnútroštátneho prostriedku nápravy spôsobilého reštituovať vzniknutú situáciu, súd navyše poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30 Cdo 675/2011, v zmysle ktorého nepríjemnosti spôsobené členom vedenia spoločnosti možno zohľadniť iba v obmedzenej miere a v rámci odškodnenia právnickej osoby za nemajetkovú ujmu spôsobenú prípadnou nepríjemnou dĺžkou konania by nemali byť odškodnené aj fyzické osoby, ktoré sa na fungovaní právnickej osoby nejakým spôsobom podieľajú, nakoľko im nevzniká ujma priamo, nie je tu teda daná priama a bezprostredná príčinná súvislosť.

Napokon súd poukazuje na to, že žalobca v konaní nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom v podobe nedodržania zákonnej lehoty na rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora a tvrdenou škodou. Príčinná súvislosť predstavuje priamu väzbu javov (objektívnych skutočností), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). Vzťah príčiny a následku musí byť pritom priamy, bezprostredný a neprerušovaný (nestačí, ak je iba sprostredkovaný). Pre úspech žalobcu v konaní bolo preto nevyhnutné z jeho strany preukázať (okrem skutočnosti, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu a vzniku škody na jeho strane), že ku škode vo výške požadovanej žalobcom došlo práve (a len) v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu v podobe nedodržania zákonnej lehoty na rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora. To však žalobca neurobil, keď nepreukázal, že k tvrdenej škode by nedošlo aj tak (nebyť nesprávneho úradného postupu súdu v podobe nedodržania zákonnej lehoty na rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho

exekútora). Uvedené platí o to viac, že návrh na zmenu súdneho exekútora nebol dôvodný (a bol z toho dôvodu zamietnutý), pričom v konečnom dôsledku bola celá exekúcia vyhlásená za neprípustnú z dôvodu absolútnej neplatnosti exekučného titulu a bola zastavená. Navyše podľa názoru súdu v priebehu exekúcie (v čase, keď je podaný návrh na zmenu súdneho exekútora až do rozhodnutia o ňom) žiadna škoda žalobcovi pre nedodržanie zákonnej lehoty na rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora ani nemôže objektívne vzniknúť, keďže pôvodný súdny exekútor má podľa zákona povinnosť naďalej vykonávať úkony exekučného konania.

Z uvedených dôvodov preto súd žalobu žalobcu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že žalovanému, ktorý mal v konaní plný úspech, súd náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si náhradu trov konania neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava IV.

Odvolanie proti rozsudku musí obsahovať všeobecné náležitosti každého podania podľa § 42 ods. 3 O.s.p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, podpísané datované, v dostatočnom počte rovnopisov a s prílohami, v opačnom prípade bude rovnopis s prílohami vyhotovený na trovy účastníka), a náležitosti podľa § 205 ods. 1 O.s.p. (proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, v čom sa rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha).

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že (§ 205 ods. 2 O.s.p.):

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.